

Huvudman

Ludvika kommun
info@ludvika.se

Beslut

Datum 2025-11-17
Dnr 2024:5021
Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Parkskolan i Ludvika kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 10 december 2024

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Ludvika kommun att vid vite av 2 000 000 kronor senast **fredag den 27 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ludvika kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Ludvika kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, och för anmälningar som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 17 november 2025 – den 20 mars 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats avseende perioden den 17 november 2025 – den 20 mars 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Av inkommen

dokumentation ska framgå vilket datum elevens vårdnadshavare har underrättats beslutet (3 kap. 9 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen [2017:900]).

Avhjälpta brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt fjärrundervisning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:5021) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 inlett en tillsyn av Parkskolan i Ludvika kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, samt fjärrundervisning.

Skolinspektionen har den 10 december 2024 beslutat att förelägga Ludvika kommun att vid vite av 2 000 000 kronor senast den 18 juni 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd. Vidare förelade Skolinspektionen Ludvika kommun att senast den 18 juni 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt fjärrundervisning.

Ludvika kommun har den 18 juni 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har besökt Parkskolan den 26 och 27 augusti 2025 och genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Dokumentation har granskats vid besöket och underlag har begärts in ifrån huvudmannen.

Huvudmannen har vidare inkommit med kompletterande uppgifter den 15 augusti, den 4 september och den 7 oktober 2025. Huvudmannen har fått tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen ska i detta uppföljningsbeslut ta ställning till om Ludvika kommun har följt tidigare förelägganden och om påtalade brister har avhjälpats.

Frågan om utdömande av vitesbeloppet i Skolinspektionens beslut den 10 december 2024 kommer att behandlas separat.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (se aktbilaga 35).

Föreläggande vid vite

Särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 10 december 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolpersonal hade i vissa fall brustit i att anmäla till rektorn, när de befarat att en elev inte kommer att uppfylla gällande betygskriterier, trots att eleven getts extra anpassningar. Vidare fanns brister i skolans rutiner för att ta emot anmälningar om behov av utredning om särskilt stöd. Skolan utredde inte heller alltid elevers behov av särskilt stöd, trots att lärare hade bedömt extra anpassningar som otillräckliga och trots att lärare hade anmält behovet av utredning till rektorn. Rektorn fattade heller inte alltid beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram efter genomförd utredning. Vidare gavs särskilt stöd inte alltid i enlighet med det åtgärdsprogram som hade beslutats för eleven.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har informerat samtliga lärare om skollagens krav och skolans rutiner för när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Genomgång av detta har gjorts på en arbetsplatsträff den 14 februari 2025. Speciallärare har även, under vårterminen 2025, träffat lärare årskursvis och gått igenom skolans rutiner kring särskilt stöd. Av redovisningen framgår vidare att ny

personal ges skriftlig information om skollagens krav gällande anmälan om särskilt stöd och skolans rutiner för detta i samband med att personalen börjar sitt arbete på skolan.

Rektorn och representanter för elevhälsan uppger i intervjuer att det, efter Skolinspektionens tidigare beslut, har bedrivits ett medvetet arbete för att förkorta tiden för processen gällande utredning och beslut om särskilt stöd till elever. Rektorn har skriftligen delegerat ansvaret för att ta emot anmälningar om särskilt stöd samt att starta utredningar om elevers behov av särskilt stöd till biträdande rektorn och speciallärarna som sitter med i skolans elevhälsoteam. Representanter för elevhälsan uppger att detta har lett till att anmälningar om särskilt stöd hanteras fortare och även att beslut kring stödinsatser fortare blir fattade. Huvudmannen har i sin redovisning bifogat skolans skriftliga rutiner gällande arbetet med särskilt stöd. Av dessa framgår att anmälan vid befarat behov av särskilt stöd ska framföras till elevhälsoteamet på skolan.

Lärare uppger i intervju att de anmäler elever till elevhälsoteamet då de bedömer att de extra anpassningar som har satts in för en elev inte räcker för att eleven ska klara de betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Lärare uppger vidare att det är tydligt för dem hur de ska gå till väga för att anmäla då de befärar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Lärare uppger även att anmälningsprocessen fungerar bättre än den gjort tidigare och att upprättade anmälningar hanteras fort av elevhälsan, ofta inom loppet av en vecka. Anmälan sker på en blankett, där läraren bland annat ska ange vilka stödinsatser som eleven har fått. Anmälning lärare blir sedan kallad att medverka på ett av elevhälsoteamets möten. På mötet får läraren berätta om elevärendet för elevhälsoteamet. Flera lärare uppger att anmälda elever oftast tas upp redan på nästkommande möte som elevhälsoteamet håller. Vid tillfällen då det har varit många elever som har tagits upp har även extra möten satts in med speciallärarna från elevhälsoteamet.

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med en sammanställning över antalet anmälningar gällande särskilt stöd som inkommit till rektorn under perioden 10 december 2024 – 18 juni 2025 i enlighet med Skolinspektionens föreläggande¹. Av sammanställningen framgår att anmälan om särskilt stöd har inkommit för 15 elever under den aktuella perioden.

¹ Se punkt 2 i föreläggandet inom området särskilt stöd.

Utredning om behov av särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning inkommit med dokumentet "Arbetsgången/rutin inför EHT". I dokumentet anges att en anmälan, i de fall frågeställningen gäller stödinsatser i undervisningen, ska ha föregåtts av en period om minst fyra veckor där läraren först har provat att ge eleven extra anpassningar i undervisningen. I dokumentet anges vidare att beslut om fortsatta åtgärder kring eleven fattas på elevhälsoteamets möte efter att inkommen anmälan behandlats. Exempel på sådana åtgärder kan vara att starta en pedagogisk utredning eller att besluta om att åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. I dokumentet anges vidare att "även beslut om att fortsätta det arbete som redan görs med eleven i klassen utan beslut om insats från elevhälsan kan fattas". Rektorn uppger i intervju att biträdande rektor och speciallärare som sitter med i elevhälsoteamet, och tar emot anmälan, har behörighet att fatta beslut om att en utredning om särskilt stöd ska påbörjas.

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framkommer att anmälningar från lärare tas emot av elevhälsoteamet och behandlas på elevhälsans möten, men att en anmälan inte i alltid leder fram till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Det finns en förväntan på att lärare som anmäler elever för utredning av särskilt stöd först ska ha provat att ge eleven extra anpassningar i enlighet med skolans rutin. Flera intervjuade lärare uppger att anmälda elever diskuteras med elevhälsoteamet men att det vid mötet sedan kan beslutas att anpassningar i klassrummet fortsatt ska provas i stället för att det startas en utredning om särskilt stöd för eleven. Även rektorn och elevhälsans representanter uppger att behovet av särskilt stöd inte utreds om det vid mötet med elevhälsoteamet bedöms att extra anpassningar inte har provats i tillräcklig utsträckning. Elevhälsoteamet väljer då att avvakta med vidare utredning.

Huvudmannen har till sin redovisning bifogat en sammanställning avseende anmälningar om särskilt stöd som inkommit till rektorn mellan den 10 december 2024 och den 18 juni 2025. Som framgår under rubriken ovan har det enligt sammanställningen inkommit anmälan om särskilt stöd för 15 elever under den aktuella perioden. Fem av dessa elever gick ut årskurs 6 vårterminen 2025 och går således inte kvar på skolan vid tidpunkten för Skolinspektionens uppföljningsbesök. Gällande de tio elever som fortsatt går på skolan, framgår av redovisningen att utredning har startats för sex av eleverna, med datum angivet för när utredningen har inletts. Vidare framgår att rektorn har fattat beslut om att dessa elever ska ges särskilt stöd. Vad gäller resterande fyra elever saknas i redovisningen uppgift om när utredning har inletts.

Representanter i elevhälsan har i intervju tillfrågats angående de fyra elever² för vilka det i redovisningen saknas datum för när en utredning har startats. Representanterna i elevhälsan uppger att det inte har genomförts några utredningar för dessa elever. Anledningen till detta är enligt representanterna att elevhälsoteamet, vid sina möten, har beslutat att inte inleda någon utredning om särskilt stöd för dessa elever. I stället har anmälan i dessa fall resulterat i andra åtgärder, bland annat att anmälade lärare har instruerats om att i första hand pröva att ge eleverna ytterligare anpassningar i undervisningen.

När det gäller sex elever³ som omnämndes i Skolinspektionens tidigare beslut, och som vid tidpunkten för beslutet varit anmälda till rektorn sedan en längre tid, framgår av intervju med elevhälsans representanter att det fortfarande inte har inletts några utredningar om särskilt stöd.

Representanterna uppger i intervju att dessa elever har anmälts för särskilt stöd under 2024 och i vissa fall längre tillbaka än så. Avseende tre av dessa elever uppger representanterna för elevhälsan att anledningen till att utredningar om särskilt stöd inte har inletts delvis har varit bristande hantering och dokumentation från skolans sida. Av intervjuerna med lärare och representanterna i elevhälsan framgår även att två av dessa elever, vid utgången av vårterminen 2025, fortfarande inte uppnådde godtagbara kunskaper i svenska respektive i svenska och matematik. När det gäller övriga tre anmälda elever som omnämndes i Skolinspektionens tidigare beslut, och där skolan fortsatt inte har startat utredningar, uppger representanterna i elevhälsan att anledningen till detta bland annat är att det vid möten med elevhälsoteamet har beslutats om att extra anpassningar i stället ska prövas för eleverna ytterligare en tid.

Av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn framgår att samråd med elevhälsan sker i de fall en utredning av en elevs behov av särskilt stöd genomförs.

Beslut om särskilt stöd

Huvudmannen har redovisat att rektorn, avseende åtta elever som har anmälts för eventuellt behov av särskilt stöd mellan den 10 december 2024 och den 18 juni 2025, har fattat beslut om att utarbeta åtgärdsprogram efter avslutad utredning. Sex av dessa elever går fortsatt på skolan läsåret 2025/2026. Vidare har huvudmannen i en komplettering inkommit med en sammanställning av aktuella åtgärdsprogram på skolan och datum för när

² Elev 13, elev 45, elev 46 och elev 47 i elevförteckningen.

³ Elev 10, elev 11, elev 25, elev 23, elev 26 och elev 28 i elevförteckningen.

åtgärdsprogrammen har beslutats. Av sammanställningen framgår att 27 elever på skolan har beslut om åtgärdsprogram per den 15 augusti 2025. Vidare framgår att det avseende 21 av dessa elever har fattats beslut om åtgärdsprogram under redovisningsperioden.

Skolinspektionen har, för att komplettera underlaget, även begärt att få ta del av samtliga beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram som har fattats på skolan under vårterminen 2025 och uppgift om när elevernas vårdnadshavare har informerats om beslutet. Av inkomna dokument från huvudmannen framgår att beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram har fattats för nio elever under vårterminen 2025. Inget av dessa beslut berör någon av de elever som tas upp i huvudmannens redovisning av elever som har anmälts mellan den 10 december 2024 och den 18 juni 2025. Huvudmannen uppger även i inskickat underlag att elevernas vårdnadshavare inte i något av dessa fall har informerats om skolans beslut om att inte utforma ett åtgärdsprogram för eleven i fråga.

Särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram

Skolinspektionen har vid uppföljningsbesöket i augusti 2025 granskat ett urval av sex åtgärdsprogram. Av granskningen framgår att stödinsatser som ges för de aktuella eleverna omfattar enskild undervisning och undervisning i mindre grupp. I beslutet den 10 december 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns elever på skolan som inte gavs det stöd som beslutats i elevernas åtgärdsprogram. Närmare handlade detta om elever som enligt åtgärdsprogram skulle ges stödinsatser av specifik personal på skolan, som vid tidpunkten för beslutet hade avslutat sin anställning på skolan. Av intervjuer med lärare och personal i elevhälsan, som hållits vid Skolinspektionens uppföljande besök, framkommer inget exempel på att elever inte skulle ges de stödinsatser som eleverna enligt åtgärdsprogrammen har bedömts vara i behov av.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd och samverka för att göra

skolan till en bra miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen (Förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, nedan Lgr 22, 2.2 Kunskaper).

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar).

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § (28 kap. 16 § skollagen).

Vissa av förvaltningslagens bestämmelser är tillämpliga i ärenden enligt skollagen som avser myndighetsutövning mot någon enskild hos offentliga och enskilda huvudmän. Detta gäller bland annat 33 § förvaltningslagen om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen.) Enligt förarbetena gäller detta bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det (33 § förvaltningslagen).

Av förarbetena till 33 § förvaltningslagen framgår att kravet på att det är det fullständiga innehållet som ska redovisas innebär att det inte är tillräckligt att underrätta parten i sammandrag om innebörden av beslutet. Bestämmelsen innebär att parten ska underrättas om beslutet i sin helhet (prop. 2016/17:180 s. 323).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att lärare, och ny personal som börjar på skolan, ges information om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt om skolans rutiner för detta. Av utredningen framgår att skolpersonal numera anmäler till elevhälsoteamet när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla gällande betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper, trots att eleven har getts extra anpassningar. Vidare framgår att det finns rutiner för hur anmälningarna ska tas emot. Huvudmannen har även vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att beslut fattas av rektorn om att utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram efter avslutad utredning av elevers behov av särskilt stöd. Vidare framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att elever ges stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. Skolinspektionens föreläggande från den

10 december 2024 får således anses ha följts i ovannämnda delar och bristerna har i dessa delar avhjälppts.⁴

Skolinspektionen bedömer dock att det fortsatt finns brister när det gäller att rektorn ska se till att en utredning om särskilt stöd inleds efter en inkommen anmälan. Huvudmannen har inkommit med dokumentation i form av en sammanställning över anmälningar och inledda utredningar om behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att skolan har inlett flertalet utredningar om särskilt stöd utifrån anmälningar som inkommit under perioden från Skolinspektionens beslut den 10 december 2024 till den 18 juni 2025. Vidare framgår att samråd sker med elevhälsan i de fall som utredningar genomförs. Av Skolinspektionens utredning framgår emellertid att utredningar om särskilt stöd inte har startats i alla de fall där en anmälan från lärare har inkommit. Enligt uppgifter från lärare och representanter i elevhälsan är det enbart i vissa fall som en anmälan från lärare leder till en utredning om elevens behov av särskilt stöd. I andra fall bestäms vid elevhälsans möten att en sådan utredning inte ska genomföras.

Gällande fyra elever som anmälts under tidsfristen för föreläggandet, och som fortsatt går på skolan vid tidpunkten för Skolinspektionens uppföljningsbesök, har skolan inte startat utredningar om särskilt stöd. I några av dessa fall har lärare i stället fått instruktioner om att arbeta vidare med extra anpassningar. Därutöver framgår att utredningar fortsatt inte har startats för ett flertal elever vilka var anmälda för eventuellt behov av särskilt stöd redan vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut i december 2024. Till exempel framgår av utredningen att det på grund av bristande hantering och dokumentation från skolans sida inte har startats utredningar för elever som har anmälts under 2024, och som vid utgången av vårterminen 2025 inte uppfyllde godtagbara kunskaper i ett eller två kärnämnen.

Skolinspektionen vill framhålla att det ligger inom en lärares professionella bedömning att göra avvägningen av om det är möjligt att arbeta vidare med extra anpassningar eller om det ska göras en anmälan om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta eller att inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Skyldigheten att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds gäller såväl när elever befaras inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för

⁴ Detta gäller punkt 1 och 3–4 i föreläggandet inom området särskilt stöd.

bedömning av kunskaper som när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionen konstaterar vidare att skolans rutin avseende vilka åtgärder som kan vidtas efter att elevhälsoteamet har tagit emot en anmälan om särskilt stöd inte är förenlig med skollagens krav om att rektorn, efter en inkommen anmälan, ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Av skolans skriftliga rutin framgår att det efter en sådan anmälan till exempel kan beslutas att det arbete som redan görs med eleven i klassen ska fortsätta, utan insats från elevhälsans sida.

Skolinspektionen bedömer utifrån vad som framkommit i utredningen att skolan fortfarande inte har ett arbetssätt som säkerställer att en utredning om särskilt stöd startas för varje inkommen anmälan. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. I detta ligger också att se till att det finns fungerande rutiner för att säkerställa att det skyndsamt startas utredningar för samtliga elever vars behov av utredning av särskilt stöd har identifierats och anmälts till rektorn.

Skolinspektionen bedömer att den kvarstående bristen gällande utredningar om särskilt stöd är allvarlig. Detta mot bakgrund av att det rör sig om ett flertal elever, och att vissa av eleverna, över en längre tid kan ha haft behov av särskilt stöd, men där utredning om särskilt stöd inte har startats. Bristen medför att elever riskerar att inte ges det stöd som de har rätt till.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa föreläggandet från den 10 december 2024 och att det kvarstår brister i denna del.⁵

Skolinspektionen bedömer vidare att det har tillkommit en ny brist när det gäller underrättelse av innehållet i beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att skolan under vårterminen 2025 har fattat nio beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram och att elevernas vårdnadshavare, enligt huvudmannens uppgifter, inte i något av dessa fall har informerats om besluten. Såväl ett beslut om åtgärdsprogram som ett beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram får överklagas till Skolväsandets överklagandenämnd. När ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram fattas för en elev behöver elevens vårdnadshavare få del av det fullständiga innehållet i beslutet och även få information om att beslutet

⁵ Detta gäller punkt 2 i föreläggandet inom området särskilt stöd.

kan överklagas och hur man går till väga. Skolinspektionen konstaterar att vårdnadshavare för elever där beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram har fattats på skolan under vårterminen 2025, inte har fått ta del av det fullständiga innehållet i besluten. Vårdnadshavare har i dessa fall därmed inte heller informerats om möjligheten att överklaga rektorns beslut och berövats praktisk möjlighet till överklagan. Detta är allvarligt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Ludvika kommuns verksamhet vid Parkskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Ludvika kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att de brister som påtalas i föreläggandet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Även om flera av de brister som påtalades i Skolinspektionens tidigare beslut har åtgärdats, innebär kvarstående brister avseende att utreda elevers behov av särskilt stöd, att ett flertal elever vid Parkskolan riskerar att inte få det stöd som de behöver och har rätt till. Att skolan har en fungerande process för att utreda och ge stöd till elever som behöver det är centralt för elevernas möjlighet att nå målen för utbildningen. Bristerna kring att utreda elevers behov av särskilt stöd har dessutom funnits vid skolenheten under en längre tid. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 2 000 000 kronor.

Avhjälpta brister

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 10 december 2024 att det fanns brister i skolans arbete med att åtgärda kränkande behandling. Dessa bestod i att personal på skolan inte alltid agerade då elever utsattes för kränkande behandling och att uppgifter om kränkande behandling inte alltid anmälades till rektorn.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att personalen på skolan, på en arbetsplatsträff under vårterminen 2025, har fått information och förtydliganden om skolförfattningarnas krav och Ludvika kommuns gemensamma rutiner gällande att agera, anmäla och utreda kränkande behandling. Enligt huvudmannens redovisning har 89 anmälningar inkommit genom kommunens digitala dokumentationsstöd under perioden den 10 december – 18 juni 2025.

Skolinspektionen har vid uppföljande besök på Parkskolan i augusti 2025 tagit del av ett urval av upprättade anmälningarna gällande kränkande behandling. Skolinspektionen har granskat sju sådana anmälningar som upprättats under perioden mellan den 27 maj och den 25 augusti 2025. Två av anmälningarna var, vid tidpunkten, nyligen upprättade och hade ännu inte utretts. I fallet med fem av anmälningarna hade omständigheterna kring händelsen som legat bakom anmälan utretts. I ett fall av dessa har rektorn bedömt att händelsen inte utgjort en kränkning. Vad gäller övriga fyra anmälningar hade åtgärder beslutats med anledning av händelsen och en uppföljning av åtgärderna hade genomförts.

Lärare och elevhälsopersonal som intervjuats vid uppföljningsbesöket bekräftar att rektorn har gått igenom rutinerna kring anmälan på uppstartsdagarna och även tidigare på en arbetsplatsträff. Vid mötet informerades personalen om att den som får förstahandsinformation ska göra anmälan, och att det är viktigt att den som anmäler också går in och gör klart det efterföljande arbetet i systemet som skolan använder. Intervjuade lärare uppger vidare att de har fått information om hur anmälan upprättas i systemet och att det är den enskilda elevens upplevelse av det inträffade som ska vara utgångspunkt för anmälan.

Rektorn uppger i intervju att rektorn blir uppmärksam på inkomna anmälningar via mejl då anmälan inkommer samt att rektorn bevakar inkomna ärenden genom det digitala system som kommunen använder.

Rektorn ser även till att inkomna anmälningar blir utredda i den omfattning som omständigheterna kräver.

Elever som intervjuats i samband med uppföljningsbesöket uppger att lärare och annan skolpersonal agerar vid situationer då elever kan komma att utsättas för kränkande behandling och att skolpersonal griper in för att stoppa konflikter som uppstår mellan elever.

Rättslig reglering

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning samt användande av sådan utrustning under lektionstid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 10 december 2024 att skolans ordningsregel gällande användande av mobiltelefoner inte följdes av samtliga elever och lärare. Detta då såväl rektorn som intervjuade lärare uppgett att elever återkommande använde mobiltelefoner utan tillåtelse på lektioner. Vidare fann Skolinspektionen att skolan saknade skriftliga rutiner

för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn den 10 mars 2025 har beslutat om skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning på skolan. Huvudmannen har inkommit med skolans skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan teknisk utrustning. Av dessa framgår bland annat att eleven vid dagens första lektion ska lägga sin mobiltelefon eller tekniska utrustning i en specifik korg eller låda vid ingången till klassrummet. Efter avslutad skoldag ska eleven återfå mobiltelefonen eller utrustningen av läraren eller annan personal.

Lärare och elever som har intervjuats i samband med Skolinspektionens uppföljningsbesök uppger att elevers mobiltelefoner samlas in på morgnarna och att dessa förvaras till skoldagens slut. Intervjuade lärare uppger att de har fått information om skolans rutiner gällande mobiltelefoner och att rutinerna kring att samla in mobiltelefoner fungerar. Lärare uppger vidare i intervju att otillåtet användande av mobiltelefoner under lektionerna inte längre utgör ett ordningsproblem.

Rättslig reglering

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket (5 kap. 4 a § skollagen).

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Av förarbetena framgår att om elever och personal uppfattar att eleverna på ett systematiskt sätt inte följer skolans ordningsregler riskerar det att skapa en kultur där det är acceptabelt att bryta mot ordningsregler och andra normer för uppförande. Om ordningsregler varken följs av personal eller elever är det en signal på arbetet med att ta fram och förankra dessa i grunden behöver ses över och utvecklas. Vidare framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, dvs. omhändertaganden i förebyggande syfte och omhändertaganden som sker utifrån rektorns

beslut om att samla in mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid varje skoldags början. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s. 93 f. och s. 235.)

Av rutinerna för omhändertagande av mobiltelefoner eller annan teknisk utrustning bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s 127.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning

Skolinspektionens tidigare beslut

Vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut i december 2024 fanns det elever på Parkskolan som fick undervisning i modersmål genom fjärrundervisning. Skolinspektionen bedömde att den fjärrundervisning som anordnades inte levde upp till kraven i författningarna. Detta då huvudmannen inte fattat något dokumenterat beslut om användande av fjärrundervisning i ämnet och heller inte anmält till Skolinspektionen att huvudmannen bedrev fjärrundervisning. Vidare bedrevs fjärrundervisning för elever på Parkskolan utan närvaro av en lämplig handledare.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen den 20 december 2024 har fattat beslut om att använda fjärrundervisning i ämnet modersmål läsåret 2024/2025. Redovisningen innefattar även en förteckning över utsedda handledare i huvudmannens organisation läsåret 2024/2025. Vad gäller bedömning av utsedda handledares lämplighet uppger huvudmannen

att samtliga handledare har varit anställda som lärare av Ludvika kommun, antingen på skolenheten som eleven i fråga tillhör eller såsom modersmåslärare. Huvudmannen har vidare anmält beslutet om användande av fjärrundervisning läsåret 2024/2025 till Skolinspektionen.

Lärare som har intervjuats i samband med Skolinspektionens besök på skolan i augusti 2025 uppger att skolan nästan omgående efter Skolinspektionens beslut såg till att handledare fanns på plats för det fåtalet elever på skolan som undervisades i modersmål genom fjärrundervisning.

Rättslig reglering

Med fjärrundervisning avses interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid (1 kap. 3 § skollagen).

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne i grundskolan ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången (21 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 5 § skolförordningen).

Huvudmannen ska till Statens Skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning. Skolinspektionen får meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla (5 a kap. 6 § skolförordningen [2011:185]).

I Statens skolinspektions föreskrifter om anmälan att bedriva fjärrundervisning (SKOLFS 2020:227) finns närmare bestämmelser om hur anmälan går till.

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar (21 kap. 12 § skollagen).

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person (21 kap. 13 § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att handledaren vid fjärrundervisning ska vara en för ändamålet lämplig person. Det bör i första hand vara en annan lärare som är anställd på skolenheten eller annan anställd med god erfarenhet av att arbeta med barn och elever. Handledare får vidta åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Därför är det viktigt att personen är van vid att arbeta med barn och elever och helst känner eleverna i undervisningsgruppen. Handledaren kan aldrig vara en annan elev (prop. 2019/20:127 s. 64).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen, för det fall denna avser att i framtiden anordna fjärrundervisning, enbart anordnar sådan utifrån de förutsättning och begränsningar som författningarna anger.

Beslutet har fattats av Regionchef Agneta Broberg

Utredare Niklas Lundström har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Anna Bergqvist, och regionjurist Ellen Delby Susic medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Ange kontorsadressen, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.